

Beoordeling van asielaanvragen van personen van Ivoiriaanse nationaliteit

**Tussentijds Bericht
Vreemdelingencirculaire
(TBV 2003/14)**

Aan

– de Korpschefs Politieregio's
– de Korpsbeheerders Politieregio's
– de Bevelhebber van de Koninklijke
Marechaussee

i.a.a.:

– de Procureurs-Generaal

*Onderdeel: Stafdirectie
Uitvoeringsbeleid*

Datum: 5 juni 2003

Ons kenmerk: HKUIT03-2370

Code: TBV 2003/14

*Juridische achtergrond:
Vreemdelingenwet 2000*

*Geldig van/tot: Een jaar, ingaand twee
dagen na publicatie in de*

Staatscourant

*Onderwerp: Beoordeling van asielaan-
vragen van personen van Ivoiriaanse
nationaliteit*

Inleiding

Hieronder treft u het hoofdstuk betreffende de beoordeling van asielaanvragen van personen van Ivoiriaanse nationaliteit aan. De aanleiding en achtergrond van deze wijziging zijn in de tekst opgenomen.

Algemene Uitgangspunten

Onderstaand hoofdstuk van de Vreemdelingencirculaire 2000 over het landgebonden asielbeleid vormt een uitwerking van het algemene asielbeleid zoals dat in de Vreemdelingencirculaire 2000 is geformuleerd en kan derhalve niet als een uitzondering op het algemeen beleid worden geïnterpreteerd, tenzij zulks expliciet is vermeld.

Voor de beoordeling of een asielzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel wordt in de eerste plaats verwezen naar C1/3 van de Vreemdelingencirculaire 2000. Voorts wordt met nadruk gewezen op de contra-indicaties die zijn geformuleerd in C1/5.13 van de Vreemdelingencirculaire 2000.

Wijziging C8 Vc 2000

De tekst van C8/Ivoorkust van de Vreemdelingencirculaire 2000 komt als volgt te luiden:

Beoordeling van asielaanvragen van personen van Ivoiriaanse nationaliteit

1. Datum

Deze versie van dit hoofdstuk is vastgesteld op *.

2. Geldigheid

Het beleid en de instructies in dit hoofdstuk zijn geldig vanaf ***.

3. Achtergrond

De Minister van Buitenlandse Zaken heeft op 3 februari 2003 een algemeen ambtsbericht (kenmerk DPV/AM-769372) uitgebracht over de situatie in Ivoorkust. De Minister heeft besloten op grond van de voornoemde informatie van de Minister van Buitenlandse Zaken geen bijzonder beleid voor Ivoorkust te voeren. Voor Ivoiriaanse asielzoekers geldt dan ook dat het individueel beslissen op de asielaanvragen doorgang zal vinden.

Dit hoofdstuk bevat de uitvoeringsconsequenties van het door de Minister vastgestelde beleid.

4. Groeperingen die verhoogde aandacht vragen

4.1 Algemeen

Uit het vorengenoemde ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 3 februari 2003 komt naar voren dat de veiligheids- en mensenrechtensituatie in Ivoorkust zorgwekkend is en dat de situatie aldaar gekenmerkt wordt door een grote mate van instabiliteit. Slachtoffers van mensenrechtenschendingen zijn beperkt in hun mogelijkheden de bescherming in te roepen van de Ivoiriaanse autoriteiten. Dit geldt met name voor de groeperingen die worden behandeld in paragraaf 4.2 – 4.6, als ook voor vrouwen (paragraaf 4.7), voorzover ze behoren tot een van de

groeperingen uit de voorliggende paragrafen.

Er zijn op voorhand geen personen of groeperingen aan te wijzen die, gezien het vorenstaande, in aanmerking komen voor prima facie vluchtelingenstatus. Dit heeft tot gevolg dat iedere asielzoeker zelf feiten en/of omstandigheden aannemelijk dient te maken die een geslaagd beroep op statusverlening op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a of b, Vreemdelingenwet, rechtvaardigen. Gelet op de huidige instabiele veiligheidssituatie en de slechte mensenrechtensituatie in Ivoorkust kan hiervan voor personen, behorend tot de hieronder uitgewerkte groeperingen, reeds sprake zijn indien slechts in geringe mate blijkt van op de persoon gerichte daden van verdragsrechtelijke vervolging, dan wel van een reëel en persoonlijk risico om bij terugkeer te worden onderworpen aan folteringen of andere onmenselijke behandelingen.

4.2 Leden van RDR of rebellengroeperingen

Leden en (vermeende) aanhangers van de Rassemblement des Républicains (RDR), alsmede leden en (vermeende) aanhangers van rebellengroeperingen (MPCI, MPIGO en MJP) lopen in het zuiden en met name het zuidwesten (in Abidjan) een verhoogd risico op mensenrechtenschendingen, zowel van de zijde van de autoriteiten als van de zijde van de bevolking.

In de asielprocedure zal dus verhoogde aandacht voor deze personen noodzakelijk zijn. Echter, de asielaanvraag van een Ivoiriaan zal nog steeds op individuele merites worden beoordeeld.

Gelet op de huidige instabiele veiligheidssituatie en slechte mensenrechtensituatie in Ivoorkust komt een (vermeend) lid of sympathisant van RDR of van in Ivoorkust aanwezige rebellengroeperingen (MPCI, MPIGO en MJP) reeds in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiel bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a of b,

Vreemdelingenwet, indien slechts in geringe mate blijkt wordt gegeven van op de persoon gerichte daden van verdragsrechtelijke vervolging of van een reëel en persoonlijk risico om bij uitzetting te worden onderworpen aan folteringen of andere onmenselijke behandelingen, welke in verband gebracht kunnen worden met zijn politieke activiteiten. In deze gevallen zal geen vlucht- of vestigingsalternatief worden tegengeworpen (zie verder paragraaf 5.1).

Vorenstaande handelwijze geldt overigens ook voor personen die stellen mensenrechtenschendingen te hebben ondervonden van de zijde van rebelligroeperingen. Immers, de Ivoriaanse autoriteiten zijn niet in alle gevallen in staat om bescherming te bieden. Bovendien bestaat in een dergelijk geval het risico dat de betrokken asielzoeker vanwege zijn 'contacten' met een rebelligroepering door de autoriteiten gezien zal worden als sympathisant/aanhanger.

4.3 Bevolkingsgroepen en 'buitenlanders'

Uit het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse zaken blijkt dat personen behorend tot de noordelijke bevolkingsgroepen als Voltaic en Mandé du Nord door de autoriteiten beschouwd kunnen worden als sympathisant of lid van de RDR of van een rebelligroepering. De benamingen Voltaic en Mandé du Nord betreffen overigens een overkoepeling van vele bevolkingsgroepen (zie ambtsbericht, pagina 5-7). Tevens komen deze etnische groepen ook buiten Ivoorkust voor. Voorts blijkt uit het vorenbedoeld ambtsbericht dat personen die bekend staan als (Afrikaanse) buitenlanders (o.a. uit Burkina Faso, Mali, Guinee en Ghana) het risico lopen te worden aangevallen en/of verjaagd, zowel door de autoriteiten als door de burgerbevolking.

Om tot een goede herkomstbepaling te komen, alsmede om zo goed mogelijk de nationaliteit van de asielzoeker te kunnen vaststellen is het belangrijk om in het eerste en nader gehoor vragen te stellen over de herkomst en nationaliteit van de asielzoeker.

Indien een asielzoeker, die gesteld heeft afkomstig te zijn uit Ivoorkust, zijn Ivoriaanse herkomst aannemelijk heeft gemaakt, terwijl hij tevens aan-

nemelijk heeft gemaakt dat hij niet de nationaliteit bezit van een derde land (bijvoorbeeld de Burkinabese of Ghanese nationaliteit) dan geldt het volgende.

Voor personen behorend tot bovengenoemde bevolkingsgroepen geldt dat zij in aanmerking kunnen komen voor een verblijfsvergunning asiël bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid aanhef en onder a of b, Vreemdelingenwet, indien slechts in geringe mate blijkt wordt gegeven van op de persoon gerichte daden van verdragsrechtelijke vervolging of van een reëel en persoonlijk risico om bij uitzetting te worden onderworpen aan folteringen of andere onmenselijke behandelingen, welke in verband gebracht kunnen worden met de etnische herkomst.

4.4 Bewoners van sloppenwijken

Sinds september 2002 worden door de autoriteiten op stelselmatige wijze sloppenwijken in Abidjan verwoest op grond van veiligheidsmaatregelen en saneringsacties. Een enkel beroep op een gedwongen verhuizing leidt op zichzelf niet tot verlening van een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a of b, Vreemdelingenwet. Hoewel deze acties niet altijd zachtzinnig worden uitgevoerd, is hier geen sprake van vervolging als bedoeld in het Verdrag, of van een reëel risico op schending van het gestelde in artikel 3 EVRM. Voor een klein deel van de getroffen mensen zorgt de regering voor onderdak. Het merendeel heeft onderdak gezocht bij familie, vrienden of kerken.

4.5 Journalisten

Tot de coupoging van 19 september 2002 kon de Ivoriaanse pers redelijk vrij opereren. In de praktijk kende de vrijheid van meningsuiting niettemin een aantal beperkingen (bedreiging en intimidatie). Sinds 19 september 2002 is het aantal incidenten, waarbij voornamelijk media gelieerd aan de oppositie (RDR) zijn lastiggevallen, toegenomen.

Het enkele feit dat iemand journalist is, is onvoldoende reden om tot statusverlening over te gaan. Gelet op de huidige instabiele veiligheidssituatie en slechte mensenrechtensituatie in Ivoorkust komt een journalist

reeds in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiël bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a of b, Vreemdelingenwet, indien slechts in geringe mate blijkt wordt gegeven van op de persoon gerichte daden van verdragsrechtelijke vervolging of van een reëel en persoonlijk risico om bij uitzetting te worden onderworpen aan folteringen of andere onmenselijke behandelingen, welke in verband gebracht kunnen worden met zijn activiteiten als journalist.

4.6 Dienstplichtigen en deserteurs

Het normale beleid, zoals weergegeven in paragraaf C1/4.2.12 is van toepassing.

Voor zover desertie wettelijk bestraft kan worden met de doodstraf wordt overwogen dat in de praktijk de doodstraf in Ivoorkust niet meer wordt opgelegd.

Ten aanzien van Ivoorkust heeft zich niet de situatie voorgedaan dat militaire acties in hun totaliteit door de internationale gemeenschap zijn veroordeeld als strijdig met de grondbeginselen voor humaan gedrag of met de fundamentele normen die gelden tijdens een gewapend conflict.

4.7 Vrouwen

Voor de beoordeling van een asiëlverzoek ingediend door een vrouw wordt verwezen naar C1/3.3.2 en C1/4.2.11.

Vrouwenbesnijdenis

Besnijdenis is in Ivoorkust expliciet verboden, en de overheid is ook (nog immer) bereid op te treden tegen besnijdenissen. Besnijdenis van vrouwen komt niettemin nog steeds voor, vooral onder de plattelandsbevolking in het noorden en het westen, en in mindere mate in het centrale deel van het land. Besnijdenis wordt meestal uitgevoerd bij nog heel jonge meisjes of meisjes in de puberteit.

Het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 3 februari 2003 meldt dat het niet altijd mogelijk is de effectieve bescherming van de overheid in te roepen tegen genitale verminking. Voorts meldt het ambtsbericht dat weglopen voor de meeste meisjes geen optie is, daar zij elders alleen of met alleen hun moeder niet kunnen overleven.

In beginsel bestaat voor vrouwen die een dreigende besnijdenis willen ontlopen de mogelijkheid om de

bescherming in te roepen van de centrale autoriteiten. Indien derhalve door vrouwen (of hun familie) een beroep gedaan wordt op een dreigende besnijdenis, kan van de asielzoeker wel verwacht worden dat zij bescherming vraagt aan de autoriteiten. Gelet op vorenstaande bestaat in beginsel bij terugkeer geen reëel risico op een schending van het gestelde in artikel 3 EVRM.

Slechts indien de asielzoeker aannemelijk weet te maken dat in haar geval de autoriteiten geen bescherming willen bieden, kan zij alsnog in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, Vreemdelingenwet. Hierbij zijn derhalve de individuele verklaringen van de betrokkene (of haar familie) van belang omtrent de situatie waarin zij geleefd heeft, nadat zij zich aan een dreigende besnijdenis had onttrokken. Zie voor het beoordelingskader verder C1/4.3.2.

4.8 Schenders van mensenrechten

Zowel leden van het regeringsleger, de politie en de veiligheidsdienst, als leden van rebellenmilities (MPCI, MPIGO, MJP) hebben zich in Ivoorkust op grote schaal schuldig gemaakt aan het schenden van de mensenrechten. Om die reden dient men er in het bijzonder op bedacht te zijn of de betrokkene zich mogelijk schuldig heeft gemaakt aan gedragingen als omschreven in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag.

Indien er aanwijzingen zijn dat artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag van toepassing is, dient conform C3/10.14 contact te worden opgenomen met de unit 1F van de Regionale Directie Zuid-West.

5. Bijzondere aandachtspunten

In deze paragraaf wordt ingegaan op meer algemene omstandigheden die van belang (kunnen) zijn bij de beoordeling of de asielzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiël.

5.1 Vlucht- en/of vestigingsalternatief

Gezien de algehele situatie in Ivoorkust wordt geen vluchtalternatief tegengeworpen, indien geconcludeerd is dat de betrokkene in aanmerking hoort te komen voor een verblijfsvergunning op grond van

artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a, Vreemdelingenwet. Een vestigingsalternatief wordt evenmin tegengeworpen, indien geconcludeerd is dat de betrokkene in aanmerking hoort te komen voor een verblijfsvergunning op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b of c, Vreemdelingenwet. Gelet op het gestelde in paragraaf 4.7 komt een vrouw, die een beroep doet op een dreigende besnijdenis in beginsel niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, Vreemdelingenwet, aangezien er in dit geval bij terugkeer geen 'real risk' op schending van artikel 3 EVRM bestaat. Dit is slechts anders indien de asielzoeker aannemelijk heeft gemaakt niet de (effectieve) bescherming te kunnen inroepen van de Ivoriaanse autoriteiten (zie verder paragraaf 4.7).

5.2 Traumatabeleid

Het algemene beleid, zoals weergegeven in paragraaf C1/4.4 is van toepassing.

5.3 *Opvangmogelijkheden minderjarigen en bijzonderheden met betrekking tot het beleid inzake alleenstaande minderjarige vreemdelingen*
Zie C2/7 en C5/24. Het normale beleid is van toepassing.

Traditioneel is de zorg voor het kind een taak van de familie. Opvang van (straat)kinderen vindt ook plaats door (non-)gouvernementele organisaties. De opvang van alleenstaande minderjarigen is echter niet gegarandeerd. Met name de capaciteit is onvoldoende. Op grond van het vorenstaande kan niet op voorhand in algemene zin worden gesteld dat in Ivoorkust adequate opvang van alleenstaande minderjarigen voorhanden is. De aanwezigheid van adequate opvang zal dus per individuele zaak moeten worden bepaald.

6. Procedurele aspecten

6.1 Gehoor

Gelet op de mogelijkheid dat niet uit Ivoorkust afkomstige personen zich voordoen als Ivoriaanse asielzoekers, dienen in het gehoor vragen ter verificatie van de herkomst te worden gesteld met behulp van de daartoe beschikbare bronnen.

Overigens is het van belang dat bij het gehoor niet wordt volstaan met het vragen naar de etnische hoofd-

groep (zoals Voltaic of Mande du Nord), maar dat gevraagd wordt naar de specifieke namen van de bevolkingsgroepen binnen deze hoofdgroepen.

6.2 Taalanalyse

Alvorens in zaken van asielzoekers uit Ivoorkust een taalanalyse aan te vragen (ter vaststelling van de identiteit of herkomst), dient contact opgenomen te worden met de regionale coördinator taalanalyse, teneinde te bezien of taalanalyse in dat geval mogelijk is.

Met het oog op het uitvoeren van taalanalyses dient in het eerste gehoor en eventueel nader gehoor te worden gevraagd welke talen de betrokkene spreekt. Het gaat hier zowel om de taal die de betrokkene dagelijks in en om het huis gebruikt, als om andere talen die hij meer of minder machtig is.

7. Terugkeer en uitzetting

7.1 Uitzettingsbeleid

Naar Ivoorkust kan worden teruggekeerd.

7.2 Categoriale bescherming

Asielzoekers uit Ivoorkust komen niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiël op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder d, Vreemdelingenwet (zie C1/4.5).

7.3 Besluit- en vertrekmoratorium

Ten aanzien van asielzoekers uit Ivoorkust is geen besluit genomen in de zin van artikel 43 en/of artikel 45, vierde lid, Vreemdelingenwet.

Tot slot

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Bovenstaande hoofdstuk zal zo spoedig mogelijk in een aanvulling op de Vreemdelingencirculaire 2000 worden verwerkt.

*De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,
namens de Minister,
het hoofd van de Immigratie- en Naturalisatiedienst,
P.W.A. Veld.*